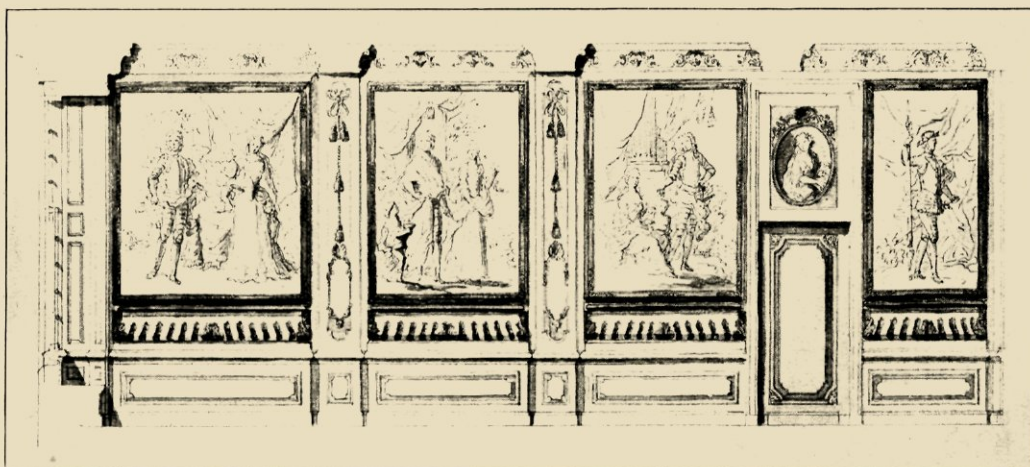

die corentiende van Wateringen mitten smaeltiende; item die smaeltiende tot Rijswijk; item die smaltiende tot Eyckenduynen ende tot Sceveninck; item zestien morgen lants tot Rijswijk, daer heeft Aernt sijn broeder uut vier pont tsaers; item erfpachten tot Voirburch; item dat Ambachtsheerschappie van Noortigerhout mitten mannen ende tijns, ende ses pont jaers heeren gelt uten schoete ende anders sijn toebehoeren; item die ambachtsheerlicheit op 't Wout mit sijnen toebehoeren; item in Maeslant 27 morgen lants; item an die Scie ende Cralingen 26 pont payments tsaers; item uten scote tot Voerscoten 10 pont

sjaars, bestaat geheel uit geld-opbrengsten.

Maar hoe veel kan men met die kleine geldbedragen doen! In het testament van 1382 bijvoorbeeld krijgt de kapelaan van Voorschoten dertig scellingen 'sjaars om daarvoor drie maal per week naar het graf van den edelman te gaan om zijn „ziele te ghedencken als hi misse doet”. Een ander geestelijke krijgt tien schellingen voor een wekelijksche mis. Hij kan dat ook gekapitaliseerd krijgen als 5 pond; het geld gaf dus toenmaals 10%, wel een bewijs hoe zeldzaam het was. Meent men dat dit voorbeeld niet veel zegt omdat het hier arme dorpspastoors gelden zou, die met weinig tevreden waren, dan roep ik

ONTWERPTEEKING VAN D. MAROT VOOR DEN LANGEN WAND DER GROOTE ZAAL.

jaers ende uten Mey-scote 4 pont jaers herengelts; item uten scote in den Ketel 4 pont 15 scellingen herengelts tsaers; item uten tollen tot Vlaedingen 5 pont sjaers; item tot Lakevelt 24 morgen lants; item tot Pijnaken 5 morgen lants; item an die Westzijde van Duvenvoerde een woning mit een huys ende mit 6 morgen lants; item dat halve veer van Doenslant”.

Het zijn dus grootendeels of landerijen, of tienden van de opbrengst. Slechts enkele malen is dit een bedrag in geld, al begint dat toch wel meer te worden dan in 1382. Het huwelijksgoed der vrouw bijvoorbeeld, dat geschat wordt op 200 beiersche guldens

uit hetzelfde testament de adellijke jofferen uit het rijke stift van Rijnsburg op, die — zeker omdat des erflaters zuster Machteld er eertijds abdis was — begiftigd werden met „10 pond, om een pond sjaers mede te copen mijn memorien mede te doen, ende dit pond den vrouwen jaerlix te gheven elc in haer hant”. Elk der dames kreeg dus zeker niet meer dan een onnoozele schelling of stuiver. Men kan hieruit ook de gevolgtrekking maken, dat de 24 pond die Arent aan de armen van Voorschoten vermaakte een zeer royale gift vertegenwoordigden.

Ook trouwens, dat het leven nog wel zeer eenvoudig moest wezen, niet slechts in het